

Zápis z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

Věc: Jednání Rady dne 16. prosince 2015 od 10:30 do 14:00 hod. (jednací sál vlády)

Jednání Rady vlády pro národnostní menšiny se uskutečnilo dne 16. prosince 2015 od 10:30 hodin, v jednacím sálu vlády (Strakova akademie, nábř. E. Beneše 4, 118 01 Praha 1).

Přítomní členové Rady: Mgr. Jiří Dienstbier (ministr; Úřad vlády), MgA. Světlana Lazarová (bulharská menšina), Mgr. Martin Dzingel (místopředseda Rady; německá menšina), RNDr. Petr Rojik, Ph.D. (německá menšina), Štefan Tišer, Ivona Parčiová (romská menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina), Ing. Alexej N. Kelin (ruská menšina), Ing. Jaroslav Miňo, Mgr. Naděžda Vokušová (slovenská menšina), Živojin Vukadinovič (srbská menšina), RNDr. Huu Uyen Pham (vietnamská menšina), Mgr. Jaroslav Fidrmuc (náměstek; ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová (náměstkyně; ministerstvo práce a sociálních věcí), PhDr. Lukáš Kaucký (náměstek ministra zahraničních věcí), Mgr. Martina Štěpánková (náměstkyně pro řízení sekce lidských práv; Úřad vlády; od bodu 4).

Z jednání se omluvili: Mgr. Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Mgr. Dariusz Branny, PaedDr. Evžen Delong (polská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Mgr. Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Ing. Jan Gregor (náměstek; ministerstvo financí), JUDr. Kateřina Kalistová (náměstkyně; ministerstvo kultury), Mgr. Jana Vildumetzová (náměstkyně; ministerstvo vnitra), Mgr. David Vávra (kancelář Veřejného ochránce práv), Bc. Stanislav Daniel (Asociace krajů ČR), PhDr. Vít Dovalil, Ph.D. (Ústav germánských studií, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze), Mgr. Radek Augustin (Kancelář prezidenta republiky), JUDr. Tomáš Kraus (host, židovská komunita), Josef Stojka (olašská komunita, stálý host v Radě).

Hosté: JUDr. Václav Henych (ministerstvo vnitra), PhDr. Václav Appl, JUDr. Blanka Bartíková (ministerstvo kultury), Ing. Tereza Krupová (ministerstvo spravedlnosti), Alena Lídlová Georgiu (řecká menšina), Mikuláš Nekorjak (ukrajinská menšina), Mgr. Milan Fridrich (programový ředitel ČT), Mgr. Jiří Holan a Mgr. Pavel Vaculík (předseda Výboru pro národnostní menšiny Karlovarského kraje a jeho tajemník), Mgr. Pavel Kawulok a Bc. Peter Hančín (předseda Výboru pro národnostní menšiny Moravskoslezského kraje a koordinátor pro národnostní menšiny a romské záležitosti), Mgr. Jana Hajná (tajemnice Výboru pro národnostní menšiny hl. m. Prahy), Mgr. Petr Šelep a PaedDr. Věra Koupilová (předseda Rady pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje a krajská koordinátorka romských poradců a referentka pro národnostní menšiny), Ján Balog (místopředseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny), JUDr. René Petráš (Právnická fakulta UK v Praze).

sekretariát Rady: RNDr. Milan Pospíšil, PhDr. Renata Weinerová, CSc., Martin Martínek, MA (od 91. minuty)

kancelář Rady vlády pro záležitosti romské menšiny: Mgr. Jan Kozubík

Program:

1. Výsledky jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání se zástupcem České televize; aktuální situace ve vysílání ČT;
2. Prezentace přístupu k národnostním menšinám v krajích
 - Karlovarském,
 - Moravskoslezském,
 - hlavním městě Praze,
 - Jihomoravském,
3. Dotační výběrová řízení
 - Ministerstva kultury,
 - Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,
 - Úřadu vlády;

4. Různé.

Jednání zahájil a vedl předseda Rady J. Dienstbier. Členové Rady jednomyslně schválili program.

Hlasování o programu:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
16	0	0

Ad 1 VÝSLEDKY JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY PRO NÁRODNOSTNĚ MENŠINOVÉ VYSÍLÁNÍ SE ZÁSTUPCEM ČESKÉ TELEVIZE; AKTUÁLNÍ SITUACE VE VYSÍLÁNÍ ČT

J. Dienstbier informoval o jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání se statutárním zástupcem České televize, Milanem Fridrichem (programovým ředitelem ČT), které se uskutečnilo dne 19. listopadu t.r. M. Pospíšil konstatoval, že k novému projektu programu pro menšiny či o menšinách se prozatím Pracovní skupina neměla možnost vyjádřit. O výsledcích jednání pracovní skupiny a pracovních plánech ČT na příští rok dále informoval M. Fridrich. Zasedání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání mu umožnilo sesbírat náměty pro národnostní vysílání a také se seznámit s programem národnostního vysílání v Českém rozhlase. ČT se rozhodla uskutečňovat pravidelná setkání s představiteli národnostních menšin i nad rámec činnosti Rady. První takové setkání se uskutečnilo minulý týden na Fakultě sociálních věd UK v Praze. Jednalo se o kulatý stůl, který zorganizovala ČT ve spolupráci s Institutem komunikace, jehož tématem bylo vysílání ČT pro specifické divácké skupiny, včetně národnostních menšin. Kulatý stůl poskytl ČT odbornou zpětnou vazbu především pro budoucí plány, jak pokračovat v národnostním vysílání. ČT plánuje vytvořit nový informační pořad, jehož podobu by měla vytvořit dramaturgyně již existujícího pořadu Babylon, Marta Růžičková z televizního studia Ostrava. V ČT tvorba nového programu probíhá tak, že kreativní producent nebo dramaturg buď přijme námět zvenčí anebo připraví svůj vlastní návrh na pořad. M. Růžičková již připravila hrubý koncept, který by měla přetavit do podoby nového pořadu, ten by měl být schválen v prvním pololetí příštího roku. M. Fridrich uvedl, že ČT uvítá jakékoliv další náměty k vysílání a bude se těšit na další spolupráci.

A. Kelin vznesl v rozpravě dotaz ohledně přejímání tendenčních propagandistických zpráv z 1. kanálu státní ruské televize do zpravodajství ČT. V rámci vyváženosti vysílání ČT se vyslovil pro zpravodajství, které by zohledňovalo také informace z opozičních ruských kanálů. Dále informoval o hodinovém rozhovoru s prof. Zubovem, který ČT bude vysílat v rámci pořadu HISTORIE.CS na konci ledna příštího roku.

Ad. 2 PREZENTACE PŘÍSTUPU K NÁRODNOSTNÍM MENŠINÁM V KRAJÍCH

J. Dienstbier přivítal předsedy a tajemníky Výborů pro národnostní menšiny z krajů, ve kterých byl ze zákona výbor zřízen (Karlovarský, hl. m. Praha, Moravskoslezský), dále předsedu a tajemnici Rady pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje (poradního orgánu Rady zastupitelstva kraje, který je zřízen nad rámec povinností ze zákona). Slova se ujali nejprve zástupci Karlovarského kraje, radní Jiří Holan, předseda, a Pavel Vaculík, tajemník Výboru. Zástupci přednesli prezentaci, jejíž text je v příloze tohoto zápisu. Výbor v kraji existuje od roku 2005 (ve sčítání lidu v roce 2011 činí výlučné přihlášení se k národnosti 6,55%; 19 361 osoba z celkového počtu 295 595 osob). Dále vystoupili Pavel Kawulok, předseda Výboru a Peter Hančín, koordinátor pro národnostní menšiny a romské záležitosti Moravskoslezského kraje (znění prezentace je rovněž v příloze tohoto zápisu). O zřízení Výboru rozhodlo zastupitelstvo již v roce 2001 (ve sčítání lidu v roce 2011 činí výlučné přihlášení se k národnosti 5,12%; 61 767 osob z celkového počtu 1 205 834 osob). Posledním krajem, který nově ze zákona – na základě censu z roku 2011 – zřídil Výbor, je hlavní město Praha (ve sčítání lidu v roce 2011 činí výlučné přihlášení se k národnosti 5,46%; 69 338 osob z celkového počtu 1 268 796 osob). Informaci o Výboru hl. m. Prahy podal jeho předseda Lukáš Kaucký (který je zároveň členem Rady za ministerstvo zahraničních věcí) a tajemnice

Výboru Jana Hajná (prezentace – viz příloha tohoto zápisu). Krajem, který již v roce 2001 zřídil poradní orgán Rady zastupitelstva pro agendu národnostních menšin (do roku 2004 Výbor a pak Radu pro národnostní menšiny), je Jihomoravský kraj. Tento krok je projevem dobré vůle, poněvadž kraj neměl povinnost zřídít výbor ze zákona. Předseda Rady Petr Šelepa informoval, že Rada zastupitelstva pro národnostní menšiny byla volena již ve čtvrtém volebním období a funguje v počtu 10 členů, on předsednickou funkci vykonává od roku 2012. V posledních letech se soustředila zejména na to, aby Rada byla platformou pro diskusi se zástupci organizací, které sdružují příslušníky národnostních menšin v kraji. Jde o bulharskou, maďarskou, německou, polskou, romskou, ruskou, rusínskou, řeckou, slovenskou, ukrajinskou, vietnamskou a chorvatskou národnost (jedná se o tzv. moravské Chorvaty); také o společnost přátel Jižních Slovanů. Rada se pravidelně schází jednou za 4 až 6 týdnů. Podílí se také na přípravě akcí, které pořádají jednotlivé spolky. Jednou ročně se koná *Den národnostních menšin*, v posledních dvou letech se konal v Brně. Rada funguje také jako garant dotačního programu na podporu činnosti národnostních menšin v kraji, ročně přerozděluje částku převyšující 1 milión Kč. V roce 2015 se jednalo o částku 1,5 mil. Kč. Již patnáctým rokem Jihomoravský kraj organizuje česko-slovenskou soutěž pod názvem Miss Roma v Hodoníně. Shrnutí činnosti Rady přináší sborník *Národnostní menšiny v Jihomoravském kraji 2015, jejich spolky a organizace*, který byl distribuován mezi účastníky jednání Rady.

J. Balog v rozpravě poděkoval Pavlu Vaculíkovi za dlouhodobou práci s romskou menšinou v Karlovarském kraji. A. Kelin vznesl dotaz na představitele Karlovarského kraje ohledně spolupráce se spolkem *Ruský dům* v Mariánských lázních. J. Holan sdělil, že s ním neměl Karlovarský kraj doposud žádné kontakty. Je však možné, že se těžiště ruské menšiny přesune z Karlových Varů do Mariánských Lázní. Komunikace uvnitř Výboru pro národnostní menšiny Karlovarského kraje probíhá mezi Rusy a Ukrajinci bez problémů. J. Rojík poděkoval za německou menšinu Výboru Karlovarského kraje za vynikající spolupráci a také Výboru hl. m. Prahy za umožnění setkávání německých spolků v *Domě národnostních menšin*. Podpořil za německou menšinu v pohraničí vznik takového dotačního programu, který by umožnil především střední generaci, hledající své kořeny, dovzdělání v rodném jazyce. Mohlo by jít o dojíždění jazykových lektorů do místa zájmu o výuku. M. Pospíšil doporučil zástupcům německé menšiny, aby se s projektem tohoto typu přihlásili do dotačního výběrového řízení Evropské charty regionálních či menšinových jazyků.

Ad 3 DOTAČNÍ VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ

J. Dienstbier předal slovo zástupcům za jednotlivé resorty, aby se vyjádřili k aktuálnímu stavu vyhlášených výběrových dotačních programů. V. Appl informoval o výběrovém dotačním řízení programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice. Pro rok 2016 vyhlásilo ministerstvo kultury (Odbor regionální a národnostní kultury) výběrové řízení v srpnu 2015. Uzávěrka byla stanovena na 19. října 2015, tři žádosti byly z formálních důvodů vyřazeny. Pravděpodobně v únoru 2016 bude komise posuzovat 72 návrhů projektů od 54 předkladatelů. Celková výše požadovaných prostředků činí cca 15 893 tisíc Kč, což značně přesahuje finanční možnosti resortu. Přesný rozpočet ministerstva na rok 2016 zatím není znám. Dotace nemůže být poskytnuta tomu subjektu, který opožděně nebo nesprávně vyúčtuje dotaci ministerstva za rok 2015 (termín předložení vyúčtování je do konce ledna 2016). Doposud komisi nebyl předložen návrh nového kandidáta za běloruskou menšinu. B. Bartíková informovala za Odbor médií a audiovize ministerstva kultury o Programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin. Výběrové řízení bylo uzavřeno k 31. říjnu 2015, došlo 33 projektů od zástupců 13 národnostních menšin. Celková požadovaná částka 35 mil. Kč vysoce přesahuje možnosti ministerstva. K dispozici je pouze 22 mil. Kč. Běloruská národnostní menšina v dalším roce ztratila možnost se do tohoto výběrového řízení přihlásit.

J. Fidrmuc informoval za ministerstvo školství o vyhlášení programu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Program na rok 2016 byl vyhlášen 15. prosince 2015, je možné se přihlásit do 15. ledna 2016. Celková alokovaná částka je ve výši 15 032 tis. Kč. V loňském roce byla na podporu vzdělávání menšin uvolněna částka 15 029 tis. Kč a celkově bylo podpořeno 63 projektů. Nejnižší částka, o kterou může být zažádáno, činí 30 tis. Kč, nejvyšší částka je 1 700 tis. Kč.

M. Martínek se vyjádřil k programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Uzávěrka pro zasílání žádostí byla k 31. září 2015. Celkem přišlo 21 projektů, z toho 15 žádostí v oblasti A, 5 v oblasti B a 1 v oblasti C, tři projekty byly z formálních důvodů vyřazeny. Celková požadovaná částka 5 198 tis. Kč vysoko přesahovala finanční možnosti úřadu (k dispozici bylo jen 1 850 tis. Kč). Celkem bylo podpořeno 12 projektů – výsledky jsou zveřejněny na webu Rady. Do 15. února 2016 musí proběhnout vyúčtování projektů za rok 2015.

Ad 4 (Různé)

- **Informace ministerstva vnitra o působení pracovní skupiny zabývající se problematikou moravských Chorvatů**

V. Henych podal průběžnou informaci o činnosti pracovní skupiny zabývající se problematikou chorvatštiny moravských Chorvatů. Uskutečnila se již dvě zasedání této pracovní skupiny. Byla obelána všechna ministerstva a správní úřady, jsou zpracována jednotlivá stanoviska. Dále proběhla schůzka se zástupci resortu školství, mládeže a tělovýchovy a kultury. Po Novém roce se uskuteční ještě jedno zasedání za přítomnosti zástupců chorvatské národnostní menšiny. Vzhledem k dnešní nepřítomnosti členky Rady za chorvatskou menšinu se bude tento bod detailněji projednávat na příštím jednání Rady. V. Henych poděkoval za součinnost při činnosti pracovní skupiny ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstvu kultury a sekretariátu Rady.

- **Členství ve Výběrových dotačních komisích ministerstva kultury, ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Úřadu vlády**

M. Martínek informoval o novém složení výběrové komise k dotačnímu programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Za slovenskou menšinu byl do komise jmenován PhDr. Andrej Sulitka, CSc. K další obměně v této komisi je navržen za Moravskoslezský kraj Mgr. Peter Hančin (za Mgr. Daniela Vránu), podobně za romskou menšinu je navržena Renata Berkyová za Margitu Wagner.

Usnesení č. 169

Rada bere na vědomí návrh změny ve složení Výběrové dotační komise Úřadu vlády v programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, tak, jak byl prezentován a jak je uveden v záznamu z tohoto jednání.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
16	0	0

M. Pospíšil upozornil na skutečnost, že ve Výběrové dotační komisi ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v programu podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v letošním roce končí Ing. Pavol Niezgodský za slovenskou menšinu. Vyzval zástupce slovenské menšiny v Radě, aby navrhli vhodného kandidáta, jehož jmenování by bylo odhlasováno na Radě v únoru 2016.

B. Bartíková za ministerstvo kultury požádala zástupce srbské a ukrajinské menšiny, aby vzali na vědomí, že v příštím roce bude nutné obměnit jejich zástupce v komisi rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin. K výměně by mělo dojít v první polovině roku 2016, proto je třeba najít vhodné kandidáty.

- **Informace místopředsedy Rady Martina Dzingela o tristním stavu německých hrobů na českých hřbitovech a možnostech nápravy tohoto stavu**

M. Dzingel informoval, že německá menšina se již od porevoluční doby stará o německé hroby s podporou různých dotačních programů nebo darů. Má za sebou spoustu dokončených projektů i v součinnosti s obcemi. Jde o údržbu německých hrobů nebo jejich sanaci, popřípadě vytváření pietních míst. V posledních letech se však ukázalo, že se jedná o rozsáhlejší problém. Na zástupce německé menšiny se obrátili představitelé měst a obcí, např. ředitel muzea v Chomutově ing. Děd, nebo zástupce MČ Ústí nad Labem Střekov (místostarosta Ing. arch. Jiří Němeček), i zástupce radnice z Šumperka. Prozatím se M. Dzingel s těmito zástupci obcí domluvil na tom, že bude o problematice zničených německých hrobů informovat Radu. Na příští jednání Rady v únoru 2016 bude pozván ředitel muzea z Chomutova a M. Dzingel si připraví podrobnější prezentaci o současné situaci německých hrobů a hrobek na území ČR. Rada by mohla napomoci nastíněné problémy do budoucna řešit.

- **Situace ukrajinské menšiny – informace ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí**

J. Dienstbier informoval o pracovní schůzce, která se uskutečnila z podnětu zástupců ruské a ukrajinské menšiny v návaznosti na minulé jednání Rady ze dne 14. října t.r. V návaznosti na schůzku byly připraveny dopisy členům Rady za resort vnitra a zahraničních věcí, aby informovaly o procesu přijímání cizinců z Ukrajiny, o vízovém režimu, o okolnostech jejich pobytu a pracovních aktivitách na území ČR. Nabízí se idea zřídit dočasnou pracovní skupinu, kde by vedle resortů a zástupce Kanceláře Veřejného ochránce práv a zástupců příslušných menšin byl zastoupen i Výbor pro práva cizinců Rady pro lidská práva. Tento bod bude projednán na příštím jednání Rady, aby příslušné resorty měly dostatek času se na toto téma připravit.

- **Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2015**

M. Pospíšil informoval o přípravě Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2015, která bude v květnu příštího roku předložena vládě. Již jsou připraveny dopisy, které oslovují nejen starosty, ale i předsedy výborů pro národnostní menšiny jednotlivých obcí, statutárních měst, krajů, vedle toho i dopisy resortům a národnostním menšinám. Budou rozeslány na začátku příštího roku.

- **Bakalářský studijní program ROMISTIKA na Filozofické fakultě UK v Praze**

M. Pospíšil poskytl informaci o otevření bakalářského studijního programu Romistika na Filozofické fakultě UK v Praze od příštího školního roku.

- **Projekt Právnické fakulty UK v Praze NAKI**

R. Petráš z Právnické fakulty UK v Praze, který se dlouhá léta zabývá právním postavením menšin, informoval o projektu NAKI, který vede děkan fakulty Prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. Současný projekt NAKI nyní končí, je však připraven navazující projekt. Vznikly speciální certifikované příručky (metodiky), které jsou určeny menšinám. V současné době je jich vyvěšeno osm, přibudou ještě další tři. Lze je dohledat na www stránkách právnické fakulty <http://www.naki.prf.cuni.cz>, zájemcům jsou k dispozici zdarma. Metodiky se týkají různých témat, např. i vzdělávání. Je možné pružně je aktualizovat v souladu s legislativními změnami. V rámci projektu probíhají také dvě výstavy. Jedna je umístěna v Krnově, jsou to fotografie romské menšiny od prof. Jindřicha Štreita.

Na pražské právnické fakultě je umístěna výstava týkající se právního postavení menšin. Výstavy budou putovat několik let, ještě nejsou všechny termíny obsazeny, je možné dojednat výstavu např. i na některém krajském úřadě apod. V rámci projektu proběhlo i několik konferencí a workshopů, některé z nich i z podnětu Rady.

A. Kelin upozornil na nízkou účast členů Rady na zasedáních, což často znemožňuje hlasování. Požádal sekretariát, aby zveřejnil, kolik zástupců národnostních menšin a státní správy se za poslední období zúčastnilo jednání Rady. Vzněl také dotaz, co udělat pro to, aby účast nebyla stále na hraně usnášeníschopnosti. M. Pospíšil slíbil vypracování přehledu na toto téma (viz příloha – pouze členům Rady).

Příští jednání Rady se bude konat v prvním týdnu února 2016.

Mgr. Jiří Dienstbier v.r.
předseda Rady vlády pro národnostní menšiny

Přílohy:

- Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva Karlovarského kraje
- Výbor pro národnostní menšiny zastupitelstva Moravskoslezského kraje
- Výbor pro národnostní menšiny zastupitelstva hl. m. Prahy
- Přítomnost členů Rady vlády pro národnostní menšiny na jednáních (funkční období současné vlády 2014-2015)

Zpracovali R. Weinerová a M. Pospíšil